

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1912. július 11.

153. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház I em.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 400.

Felolós szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A Hansabund.

(M. K. L.) Akinek csak kissé szíven fekszik Magyarország gazdasági fellendülésének sorsa, sokszor tündöhetett azon a kérdésen, hogy a három nagy, egységes német kereskedelmi és ipari egyesülethez: A Deutscher Handelstag, az Aelteste de Kaufmannschaft és elsősorban a Hansabundhoz hasonló vagy azonos egységes szervezet nálunk miért nincs? Mert a magyar kereskedelem és ipar haladásának legfőbb akadálya — mint volt régebben a németnek — az egységes szervezet hiánya. Ez tagadhatatlan és kétségbe nem vonható.

Ha az erők egyesítésének nagy hatását klasszikus, követendő példában akarjuk látni, csak a Hansabund rövid, három éves működésére kell figyelmünket irányítani, mely szövetség decentralizált szervezetével behálózva egész Németország területét, szétterjedt láncokkal kapcsolja egybe annak egész iparát és kereskedelmét és egyesült óriási erejével érvényt szerez az országot mai hatalmi polcára emelő dolgozó polgárság minden jogos óhajának. Egyesültek a szövetségben a nagyipar és nagykereskedelem, a kisipar és kiskereskedelem, kereskedelmi és ipari alkalmazottak. És e több mint negyedmillió tagot számláló egyesület létesült és hatása egy ember önfeláldozó, emberfeletti munkájának eredménye és ez Riesser tükös tanácsos, aki — hogy csak egy példát hozzak fel — a képviselőválasztások idején az ország 28 helyén tartott nagyobb beszédet.

Az alábbiak a Hansabund nemrég tartott összbizottsági üléséről, előkészítő munkájáról és ennek keretében a Hansabund szervezetéről adnak számot. Ha e sorok csak szemernyit is segítettek előt az, hogy vezető kereskedőink és iparosaink figyelme e fontos kérdés felé irányuljon, célt értek. Vajha eljuttatna Magyarországra a Hansabund kürtjének hangja: „Habt ihr denn noch nicht genug geschlafen?“

Németország lakossága 25 év alatt 45 millióról 63 millióra szaporodott. Az évenként körülbelül háromnegyed millióval szaporodó lakosság megélhetését a mezőgazdaság nem tudta biztosítani; a lakosság iparral és kereskedelemmel kényszerül foglalkozni, ha csak ki nem akar vándorolni. És éppen az állam eddigi mostoha gyermekei odtótták meg a megélhetés kérdését és ma több, mint 50 százaléka a lakosoknak iparos vagy kereskedő. És hogy ez a hatalmas arányszám sem tudta biztosítani e néposztálynak az őt megillető pozíciót, annak oka egyrészt a közöny volt, másrészt, hogy az erős mezőgazdasági szervezetekkel szemben ennek egységes szervezete nem volt. A több mint 50 év óta fennálló Deutscher Handelstag, talán mert a mindennek hatalmával, a politikával szemben oly tartzkodó volt, nem tudott olyként hatni, mint a Hansabund rövid 3 évi fennállása. Az eddig domináló „ingatlan tőke“ keze veszedelmes ellenlábást kapott a szervezkedő ipar és kereskedelemben. A Verein der Landwirte

tulagrárius politikája lobbantotta lángra az alvó tüzet, mely 1909 június 12-én egybegyűjtötte a birodalom kereskedőinek és iparosainak ezreit a szervezkedés alapkövetésére. Ez év június 12-én újra egybegyűltek az összbizottság tagjai (400) közül 220-an, — a német kereskedelem és ipar színe-java — hogy megállapítsák a Hansabund új programját. Mielőtt az ülés, illetve e program ismertetésére rátérnénk, röviden meg kell ismernünk a Hansabund célját és szervezetét. A Hansabund célja kettős: a támadásokat és károsításokat, melyek az ipar és kereskedelem ellen irányulnak, elhárítani és az ipar és kereskedelem értékeit előmozdítani. Ebből folyik, hogy az egyes foglalkozási ágak egyenjogúsítsanak, a törvényhozásnál, közigazgatásnál ne juttassék előnybe egyiknek, se másiknak. De mivel a nagy- és kisipar és kereskedelem közt is vannak érdek-ellentétek, első sorban ezek, valamint a mezőgazdaság és munkáskérdés vitáinak, surladásainak kiegyenlítése. Tagja lehet bárki, aki elsősorban iparral és kereskedelemmel foglalkozik. A tagdíj évi 3 márka, amely az igazgatóság határozata szerint kisebb is lehet.

Van egy összbizottság, — jelenleg 400 tagból áll — és 20 tagból álló igazgatósága. E központi szervezet mellett vannak vidéki-fokozatos, helyi, kerületi, országos „fiókja“ önálló szervezetei, melyek állandó éber összeköttetésben vannak a központtal, állandóan beszámolnak a történetekről. Ilyen csoportok nemesak Németországban, de az egész világban vannak; ahol a tagok kis száma miatt ez kizárt, ott „bizalmi emberek“, mintegy a kereskedelem és ipar őrei, vannak. Így képviselve van a Hansabund még Ázsiában, Amerikában, Afrikában (Kamerun) is. A bajok és sérelmek orvoslására a Hansabund törvényjavaslatokat dolgoz ki, a kormányjavaslatokat bírálja (hogy mily hatásosak, az a parlamenti tárgyalásokból látható és mivel a Hansabund kb. 100 taggal van képviselve a Reichstagban, az eredmény is kedvező), pályadíjakat (1000 márkás) tűz ki, tanfolyamokat rendez, könyveket ad ki, önálló, saját sajtóorgánuma van, külön álosztályai a tagok különbözősége miatt: — egyzóval a bajokat, hibákat kiterjedt szervezetével rögtön észreveszi és gyógyítására siet. Összhangot teremt az egész világ német kereskedő és iparosai közt.

A június 12-iki ülésén a belső ügyeken kívül a Hansabund egyes program-pontjait ismertették. Waldschmidt dr. igazgató az iparét, Hecht Hermann, a Hecht-Pfeiffer és tsa cég tulajdonosa (praktizáló kereskedő) a külkereskedelem kérdéseiről szolt, dr. Köthner a kiskereskedelmi programról számolt be, Kniest főmunkavezető a kisiparról beszélt, míg Schaper az alkalmazottak Hansabundbeli prommját adta elő.

Riesser dr. előadta, hogy — a Hansabund felismerve, hogy a gazdasági egyenjogúsítás elérése politikai hatalmat tételez fel — teljes erejével lépett a harc terére az ez évi választásoknál — és nem kis sikerrel. A Reichstagban 56 képviselő (benne foglalva az élők és egy alelnök) a Hansabund tagja, 32 képviselő a Hansabund irányelveinek követője, összesen tehát 88 taggal van a Hansabund a parlamentben képviselve. Ehhez véve a szociáldemokratákat és más liberális párt-hoz tartozókat, teljesen ki van zárva, hogy ez a parlament a szociális, modern gazdasági életnek meg nem felelő törvényeket hozzon.

A Hansabund nem tartozik politikai párthoz; azt a jelöltet, aki programját vallja, segíti teljes erejével. Példákkal bizonyítja, hogy a Hansabund mily neves egyéneket volt képes megbuktatni. E politikai harc után, melynek egyes mozzanatairól szoltott Kleefeld dr. ügyvezető is, jön a békés, munkás tevékenység. „Mi csak a belső békéért, mely becsületellenfeleinknek is szíven fekszik és a haza erkényléért és hatalmáért harcolunk teljes erőnkkel.“

Majd Kleefeld dr. beszámolt a Hansabund tevékenységéről. Legnagyobb munkája volt a képviselőválasztás, 2000 nagygyűlést rendezett a szövetség, nem számítva az ezekre rugó kisebb gyűléseket. A Hansabund kiadványai, minők: A kereskedelem és ipar közjogi megterhelései (30.000 példány), Az ipar és kereskedelem területi értékei (30.000 példány), a Könyvtétel a középosztály részére, azután u. n. Bildertafel des Hansabundes (100.000 példány) és a választások alatt 3 millió röpirat.

Ma a Hansabund áll 67 országos, vidéki és kerületi csoportból, 643 helyi csoportból, 1600 bizalmiférből és 823 más csatlakozott egyesületből és szövetségből. De e számok napról-napra nőnek. Az utolsó 4 héten pl. 100 bizalmiférfi és 35 egyesület lépett a szövetség kötelékébe. Megemlítendő a Hansabund Mittelstand-kongresszusa, mely a kisemberek érdekeivel, könnyebb hitelszerzésével foglalkozott. A szeszadójavaslat tárgyalásakor a Hansabund kívánságai teljesedésbe mentek. Ugyancsak a vasárnapi munkaszünet és versenyklauzula kérdésében is az egyesület álláspontja lett irányadó. Erős akciója az egységes világportó érdekében a jövő évi világpostakongresszuson is remélhetőleg diadalt arat. Rátereli az állam figyelmét a kül- és belkereskedelmi képviselői hibáira, az ipari, kereskedelmi visszaélésekre, szóval sok szemével minden bajt észrevesz és az akadályokat legyőve, orvosolja.

Ezután jött a program-pontok ismeretése. Sok közülük olyan, mely speciálisan Németország viszonyaiból folyik s a mely kívánalmak egy része a viszonyok különbözősége miatt egyrészt s korai-ságuk miatt másrészt nálunk még tán nem aktuális, de legtöbbje oly egészséges gondolatokat tartalmaz, hogy megvalósítása Magyarországon is üdvös volna. E programmagabafoglalja Németország gazdasági politikájának minden kérdését!

A ipar, kereskedelem és szociálpolitika kívánalmait dr. Waldschmidt igazgató tolmácsolta. „Az ipar és mezőgazdaság testvérek, akiknek anyja a haza. A nővérek civakodása az anyai örömet és életet rövidíti meg. De egyik testvérnek sem szabad többet bírnia, mint a másiknak. Az iparnak és kereskedelemlennek hely adandó az államügyek intézésében és pedig minden e körbe vágó törvény alkotásánál, szerződés-kötésnél e körökből szakértők haligattassanak meg, állami üzemeknél, állami közigazgatásnál ily ügyekben állandó ipari és kereskedelmi tanács szava kikérendő, a választójog gyökeresen megváltoztatandó (Poroszországban még rosszabb, mint nálunk); törvényes képviselőket óhajt az ipar és kereskedelem részére. Egyes konkrét vitáknál békítőként fog szerepelni a Hansabund, ha ezt mindkét fél óhajtja.

Az állami életben legállhatatosabb erővel keresztül óhajtja vinni azt az elvet, hogy az állásokat kizárólag a személyes tehetség

és képességre való tekintettel töltsék be, a bürokrácia szűnjék meg és kivinni az oktatásnak teljes, praktikus irányban való megváltoztatását. Teljesen új alapokra helyezni az adókat (melyek itt sincsenek jobban elosztva mint nálunk), főleg jobban kivinni az egyenlőség elvét! A kereskedelmi politikában a Hansabund oda fog hatni, hogy minden kereskedelmi szerződés kereskedők beleszólásával készíttessék elő.

A szociálpolitikát illetően, melynek terheit elsősorban az ipar viseli, kiegyenlítés, akár létesíteni a német és a külföldi viszonyok közt, mindkét fél érdekeit védő törvényeket alkotni. A sztrájk és munkáskérdésben a Hansabund álláspontja a következő: A munkások szervezeteikkel mindinkább részt akarnak venni az üzemek intézésében. Ennek korlátjaként nem szabad megengedni azt, bár egy sztrájkjogot, mint a sztrájk-klauszult elismeri a Hansabund, hogy valaki munkájában, ha dolgozni akar, akadályoztassék. Mindezekben való segítség céljából folytatja a Hansabund felvilágosító munkáját, melylyel a népet öntudatra akarja ébreszteni, hogy személyesen vegyen részt a köz munkájában.

Hecht tanácsos a külkereskedelmi programot ismertette, mely majdnem teljesen vonatkozik a mi viszonyainkra is. Odahat a Hansabund, hogy a külkereskedelemben ma tényleg relatív első helyen álló Németország (naponként 50-60 millió márka értékű áru jön, ill. hagyja el az országot) e pozícióját fentartsa. E célból energikus és szakértő diplomáciai és konzuli képviseletet akar. A vámvédelem talán lejjebb szállítható a fejlődött ipar mellett, de ezzel szemben a külkereskedelmi szerződéseknek precízül, kereskedők és iparosok bevonásával kell létrejönniök. A külföldi képviselet terén működő hivatalnokoknak praktikus kiképzéssel kelljen bírnok (!); azután a szerződéses államokkal neccak a szerződés-kötési konferenciákkal, azok előkészítése által érintkezzenek a kormányok, hanem periodikus időközökben hányják-vessék meg a panaszokat, bajokat, végre: a jogok egyenlősítését a forgalom terén, így egységes váltó, csekk, védjegy és szabaddalmi jogot, vámviszályok, államok és magánszemélyek közti viták eldöntésére választott bíróságot (amire nézve az *Älteste der Kaufmannschaft von Berlin* törvényjavaslatot dolgozott ki!).

A napirend többi pontja a Hansabund Mittelstand-politikájával foglalkoztak, világos bizonyítékaul, hogy a Hansabund nemcsak a „nagy” emberek érdekeit védi. Közös bajai a kisipar és kereskedelemnek a nagyipar és kereskedelem közt fennálló érdekelletét kiegyenlítésének nehéz volta (nagy és nehéz dologra vállalkozott ezzel a Hansabund!), a rossz hitelviszonyok, az árlejtéseknél való visszasságok és az új ipar-nemzedék hiányos kiképzése.

Dr. Köthner referens szerint a kiskereskedőket igen gyakran bojkottálják politikai magatartásuk miatt, emellett a gyárosok is méltánytalan versenyre kellnek a kiskereskedőkkel, kiknek tulajdonképen házával kellene tartozniok, mert a vevőkkel való közvetlen érintkezés, csomagolás által ők valószínűleg meg a mondást: „A kereskedelem az izlés szülője”. De emellett meg kell szüntetni az információk, hitelezések terén való visszaéléseket, szabályozni a végeladást, fogyasztási sövetkezetek versenyét a lehetőségig csökkenteni és az ugynevezett Zugabewesent megszüntetni, (a vevő minden vételnél kap egy utalványt, mely bizonyos összeget kiteve, kap az illető ajándékot). Ezekre vonatkozólag a Hansabund részint maga, részint pályadíjak kifizetésével törvényjavaslatokat (rendeleteket) dolgoz ki.

Kniest szerint a kisiparosok, illetőleg kézművesek mai helyzete igen rossz. A mai gazdasági viszonyok fejlődése következtében a kézműesség kényszerhelyzetbe került, melyből önszertéssel menekülni nem tud. A mezőgazdaságot segítette a kormány, segítse őt is. Különösen az árlejtések terén, valamint gépek kölcsönzése által.

De gondja van a Hansabundnak az alkalmazottakra is. Az illető alosztály vezetője, Schaper Henrik, a hamburgi kereskedőegyesületének elnöke szerint ma Németországban alkalmazottak lenni állandó foglalkozás. A kereskedelmi alkalmazottak nem

óraalkalmazottak, munkaidejük az egészség, szórakozás s pihenés kivánalmainak megfelelően szabályozandó. Ennek legjobban az angol munkaidő (délután 4-5 óráig egy órai ebéddővel) felel meg, mert emellett továbbtanulásra is jut idő.

Dr. Risser indítványára ez év októberének végén a Hansabund egy Hansa-hetet rendez az alapos, gondos munkaprogramm részletezése céljából. „Mi — mondta — harcolunk, de e harc nem végcél, hanem egy békés, muakás kor elérésének eszköze. Ha igaz, hogy korunk a forgalom hatása alatt áll, úgy kétszeresen igaz, hogy a forgalom, érintkezés által előidézett ellentétek kiegyenlítésében élünk. Fel a harcra teljes idealizmussal, mely nélkül az életben siker nem érhető el.”

Aki ezt az embert beszélni hallotta, az nem csodálkozik a Hansabund sikerei felett. De ki lesz nálunk ez az ember? Vajjon lesz-e? Mert, hogy égető szükség van rá, az biztos.

Gergely Ernő.

UJDONSÁGOK.

Fiume nemzetiségi statisztikája. Néhány hóval ezelőtt a „Novi List” közölt egy állítólagos hivatalos statisztikát Fiume lakosságának nemzetiségi elosztásáról a múlt évi népszámlálás alapján. A horvát elem terjeszkedését kimutató statisztikáról csakhamar kiderült, hogy adatai hamisak. Most azután „magánértesülés alapján” újabb számokat közölnek a helybeli lapok és pedig ezuttal úgy látszik autonompárti forrásból. E szerint Fiume lakossága nemzetiségek szerint a következőképp oszlanék meg: Olasz anyanyelvű 24.212, horvát 12.926, magyar 6492, szlovén 2337, német 2315, szerb 425, tót 192, bosnyák 5, cseh 238, lengyel 46, angol 240, francia 70, román 137, rutén 11, görög 34, spanyol 55, orosz 23, bolgár 1, albán 7, hollandi 25, portugál 4, svéd 1, dán 2, török 1, arab 4, japán 1, chinai 1 összesen 49.806 lélek.

Első pillanatra látszik, hogy az olaszok, kik a tíz év előtti népszámláláskor 17.000-en voltak, e statisztika szerint több mint 40 százalékkal szaporodtak, míg a régi népszámlálásban kimutatott horvátság a fenti adatok szerint 3000-el *fogyott* volna. Ebben pedig a fiumei viszonyok minden ismerőse kétekedni kénytelen. Szintugy keveseljük a 6493 magyar anyanyelvűt, mert legalább 2-3000-el többen vagyunk. Annak idején éppen „A Tengerpart” felszólítása folytán igen sokan jelentkeztek honfitársaink közül, kiket a Zanella-párt által kiküldött népszámlálók — főleg városi tanítók — egyáltalában nem irtak össze és ki tudja hányan vannak még, különösen a Danubius-gyár környékén tömegbarakokban lakó magyar munkások közül, kik az összeírásban egyáltalában nem szerepelnek.

Egyelőre, míg az országos statisztikai hivatal közzé nem teszi a népszámlálás nemzetiségi feldolgozását, ennyi a megjegyzésünk a publikált „adatokhoz”.

A Kiviteli akadémia új ösztöndíja. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a Fiumei Kiviteli akadémia egyik biharmegyei illetőségű jelesrendű hallgatójának minden évben 300 korona tanulmányi ösztöndíjat adományoz.

Pestishordó patkányok egy gőz-sőn. Ma reggel érkezett meg Fiuméba az „Africana” nevű osztrák gőz-s, amelynek parancsnoka bejelentette, hogy Triesztben pestisbacillusokat hordozó patkányokat találtak a hajón. A trieszti kikötőben erre nyomban hozzáfogtak a gőz-snek Clayton készülékkel való fertőtlenítéséhez s így sikerült a veszedelmes állatokat is kipusztítani. A hajó megkapta a kikötési engedélyt.

Fiumében keresnek „Titanic” utasokat. A belügyminisztérium Magyarország összes városaihoz s ugy a fiumei városi tanácsához is körrendelet küldött, amelyben felszólítja mindazokat, akiknek tudomásuk

van arról, hogy a szerencsétlenül járt „Titanic” óceánjáró gőz-sőn fiumei származású utas tartózkodott, avagy, hogy a Titanic-kal elutazni akaró valamely fiumei származású egyén eddig nem tért vissza, vagy róla biztos hír sincsen, hogy annak személyi adatairól azonnal jelentést tegyen a rendőrségnek. Sürgősen szükséges annak a bejelentése is, hogy az esetleg elpusztult utasnak nincsenek-e hátramaradtottjai, akiket ellátott, vagy segítézet. Ez a felhívás azért vált szükségessé, mert a Titanic áldozatainak névsorát eddig nem tudták pontosan összeállítani.

Magyar export Tripoliszba. Több olasz cég egy római bank vezetésével nagy mennyiségű fán kívül jelentékeny bevásárlásokat tett különböző élelmiszerekben, amelyeket a tripoliszi hadseregnek szállítanak. Az áruk a napokban indultak el Fiuméből a „Probita” hajón és több olasz kikötő érintése után 15-ike táján fognak Tripoliszba érkezni. Megemlítésre méltó dolog az, hogy a szállító társaságok a fuvardíjakat a nagy kockázat és a megnövekedett költségek mellétt is 30 százalékkal olcsóbban számítják, mint az Adria társaság. Ennek a magyarázata az, hogy az olasz kormány általában, de különben is a háborúra való tekintettel ezeket a járatokat hatalmas, a tengerhajózási üzlet fontosságához méltó szubvenciókkal támogatja. Ezek a nagy szubvenciók teszik csak képessé az olasz társaságokat arra, hogy ilyen olcsó díjtételeket állapíthassanak meg. Legközelebb különben Olaszországból valószínűleg újabb nagyobb tömegrendeléseket fogunk kapni.

A kikötőből. Julius 10. *Érkezett:* „Olga” olasz vitorlás Catanából, 100 tonna lánakövel; „Jolanda” olasz vitorlás New-Orleánsból, 3300 tonna foszfáttal, 868 darab dongával és 112 báli gyapottal; „Pannonia” angol gőz-s New-Yorkból, 130 tonna rézzel, 30 tonna ólommal, 180 tonna olajjal, 800 zsák aszbesztel; „Galipoli” olasz gőz-s Vencéből, üresen; „Africana” osztrák gőz-s Buenos-Ayresből, 1400 zsák korpával, 1000 zsák liszttel, 1062 zsák lenmaggal, 157 zsák buzával, 242 hordó zsirral és 403 tonna tengerivel.

Indult: „Thracia” angol gőz-s Liverpoolba, 3200 tonna cukorral, 70 tonna liszttel, 30 tonna fával, 20 tonna tengerivel, 10 tonna vegyes áruval; „Kálmán király” magyar gőz-s, 1200 tonna fával, 70 tonna cukorral, 30 tonna árpával és 120 hordó fakivonattal; „Ravenna” olasz gőz-s Ravennába, 40 tonna cukorral és 20 tonna fával; „Mária Terez a” osztrák gőz-s 70 tonna cukorral, 30 tonna rizsszel, 30 tonna papírral, 85 láda üvegáruval és 10 tonna fával; „Lina” olasz gőz-s Vranicába, üresen; „Carniolia” osztrák gőz-s Konstantinápolyba, 30 tonna cukorral, 12 tonna rizsszel 10 tonna papírral, 50 tonna fával és 60 láda üvegáruval; „Brittania” angol gőz-s Philippevillebe, 640 tonna fával.

Abbazia vendégei. A szomszédos Abbazia fürdő- és üdülőhelyet 1912. január 1-től július 3-ig 25.994 fürdővendég és 3996 átutazó, tehát összesen 29.990 idegen kereste fel. Junius 26-ától július 3-ig 1566 idegen érkezett Abbaziába. A július 3-án ott üdülők száma 2911 volt.

Uj hajózási vonal Anvers és Brazília között. Az anversi A. Deppe hajózási vállalat rendszeres postagőz-sjáratot akar létesíteni Anvers és a brazilai kikötők között. Ez a hajójárat minden három hétben indulna. Az új vonal állítólag már a legközelebb megnyílik.

Baleset a raktárban. Tegnap délután 6 órakor a 3. sz. vasúti raktárban súlyos baleset érte Lukovszki Péter 22 éves rakodómunkást. Több megrakott zúzó reá esett s ennek folytán belső sérüléseket szenvedett. A mentők beszállították a kó házba.

A favágás áldozata. Hebeg Vince 31 éves napszámos tegnap délután favágás közben a fejsze élével térdére sújtott. A kó házba vitték.

Életunt fiatal asszony. Tegnap este 6 órakor a via Isztria 74 sz. házából a mentők a kó házba szállították Alfus Katalin 18 éves asszonyt, ak öngyilkossági szándékkal benzint ivott. A kó házban kimosták a gyomrát s mindjárt jobban érezte magát. Tetét állítólag családi ügyekből kifolyólag követte el.

Ideiglenesen életbe léptették a hajózási szerződéseket.

Az „Est” írja: Mikor a kormány a Tisza-féle rendszer segítségével gőzerővel tárgyalgatta a készen levő törvényjavaslatokat mindenkinél feltűnt, hogy miért nem terjeszti a képviselőház elé a hajóstársaságokkal kötött szerződéseket és mi lehet az oka annak hogy míg az olyan fontos törvényjavaslatokat, mint a minő az adóreform megváltoztatása, vagy a dalmát vasút építése volt, néhány óra alatt elintézték, addig a már hónapok óta elintézésre váró tengerhajózási javaslatokat nem terjesztette a kormány a képviselőház elé, jóllehet azoknak parlamenti elintézése elintézése ellenzék hiányában néhány óra alatt megtörténhetett volna. Annak idején azt híresztelék, hogy e késlekedésnek az Adria az oka, a mely hajóinak háború esetén való megváltását az eddiginél magasabb áron akarta a szerződésbe beállítani és e miatt a haditengerészet parancsnokságával tárgyalásokat kellett megkezdeni, a melyek kellő időre nem értek véget, úgy hogy a szerződések nem voltak a törvényhozás elé terjeszthetők. E híresztelésről azonban csakhamar kitudt, hogy volt ugyan némi alapja, azonban nem ez volt a szerződések elő nem terjesztésének igazi oka. Az igazi ok értesülésünk szerint az osztrák kormány beleavatkozása volt. A hajózási szerződésekben megállapított új járatok egy részét ugyanis az Adria és a Levante már az idén beállította és a szerződés érvényének kezdete előtt megindította a Levante az ausztráliai, az Adria pedig néhány óceáni járatát. E járatokról csakhamar kiderült, hogy meglepetésszerűen jók és minden várakozás ellenére nagyon is beválnak. Az osztrák Lloyd látván a sikert, a melyet a magyar társaságok az új járatokkal elértnek és érezvén a kárt, a melyet ezzel a Lloyd járatainak okoznak, nyomban az osztrák kormányhoz fordult, a mely, mint minden hasonló esetben, azonnal jegyzéket intézett a magyar kormányhoz és a kiegyezés és a hajózási egyezmény rendelkezéseire való legképtelenebb hivatkozással azt kívánta, hogy a hajóstársaságokkal kötött szerződés több pontja megváltoztassék, mert ellenkező esetben az osztrák kormány kénytelen lenne megtorló intézkedéseket alkalmazni. A magyar kormány e jegyzékre sem azzal felelt, a mivel felelnie kellett volna, hogy tudniillik egész egyszerűen tiltakozott volna a jogtalan beavatkozás ellen, hanem a régi, sajnálatos mintára alkudozni kezdett az osztrák kormányval, a mit főleg azért tett, nehogy az osztrák kormány esetleges megtorló rendelkezése, akárcsak egy pillanatra is károsítsa a magyar szállítási érdekeket. Az alkudozások azonban elhúzódtak, úgy hogy a magyar kormány nem volt abban a helyzetben, hogy a kedvező parlamenti alkalmat kihasználhassa és a hajózási szerződéseket a törvényhozással letárgyalathassa. Minthogy azonban a hajózási társaságok az új járatok nagy részét már beállították, és így a részükre biztosított szubvenciót jog szerint kiérdemelték, ennek folytán a kormány a társaságok kérésére ideiglenesen és korlátozható időtartammal életbeléptette a társaságokkal kötött szerződéseket, különösen pedig a szerződéseknek azt a részét, a mely a szubvenció felemelésére vonatkozott. A társaságok részére ezzel a szubvenció és az új járatok indítása mindaddig, míg a parlament másként nem intézkedik, biztosítva van, és a kormány zavartalanul folytathatja a Lloyddal való tárgyalásait.

— **Változás a haditengerészet vezetésében.** A haditengerészeti kormányzatban legközelebb fontos változás fog beállani.

Királyi kézirattal flottafelügyelői állást fognak létesíteni és flottafelügyelő *Haus* Antal altengernagy lesz. A flottafelügyelő feladata béke idején az lesz, hogy a flotta szolgálatban lévő osztályait egységes egészszé tegye és mozgósítás esetén a tengerészeti parancsnokot addig helyettesítse, amíg a parancsnok a közép-pontban a mozgósítással kapcsolatos legszükségesebb teendőket elintézi.

— **Gyanus haláleset.** Ičićiben tegnap hirtelen meghalt Mohorović halász két éves fia. Dr. Herlinger községi orvos megállapította, hogy a kis gyermek nem természetes halállal mult ki, hanem mérgezés okozta korai halálát. Az orvosutastására a kis gyermeket felboncolják és amennyiben tényleg gyanus eset forogna fenn, a hatóság meg fogja indítani a vizsgálatot.

— **Az abbaziai Szegeő-szanatóriumba** a mult hét folyamán a következő vendégek érkeztek: Benedek Győző gyáros leánya Budapestről; Vajdits Ilona tanítónő Nagykanizsáról; Brack Margit Komáromból; Friedmann György kereskedő leánya Lajosmizséről; Mikos Anna grófnő, Szegváry György, Kerekes Fülöp kereskedő, Drechler Dezső dr. orvos és neje, Melczel Zoltán Budapestről; Rein Mavro ügyvéd Eszékről; Hegedűs Károly igazgató, Mienievszki Hermann százados, Spitzer Lipót fakereskedő és családja, Teller Miksa ügyvéd és családja, Ungár Ilona magánzónő és Weisz Emil fakereskedő Budapestről.

— **Tizenhárom éves betörő.** A rendőrség tegnap este letartóztatta Kasana Károly 13 éves zágrábi illetőségű fiút, aki 1500 drb. mintegy 1100 korona értékű Penkala-íron hordozott magánál s azt állította a rendőrségen, hogy megbízták az íronok eladásával. A zágrábi rendőrség táviratban tudatta, hogy Kasana betörést követett el Zágrábban s a Penkala-íronok onnan származnak.

— **Cigányzene az Imperiálban.** A Deákfasorban levő új Imperiál kávéházban esténként előkelő közönség hallgatja Zsolnai Vilmos, kiváló pécsi cigányprimás zenekarának élvezetes játékát. Különösen Zsolnai gyönyörű szólói és érzéssel eljátszott szebbnél szebb magyar nótái ragadtatják tetszésre a közönséget.

Távirat — Telefon.

Elutasították a hadügyi

követeléseket.

BÉCS, jul. 10. A közös minisztertanács tegnap este azzal az eredménnyel végződött, hogy a két kormány Auffenberg Mór hadügyminiszter 250 millió követelését elutasította. A tanácskozás folyamán Lukács László miniszterelnök úgy nyilatkozott, hogy a véderőreform elfogadása és az obstrukció letörése után Magyarországnak nyugalomra van szüksége s nem szabad újabb erős fegyvert adni az ellenzék kezébe. Hivatkozott a rossz pénzügyi viszonyokra s a járadékpiac helyzetére, amely nagyon alkalmatlan függőkölcsön elhelyezésére. A hadügyminiszter terveinek kipattanása nagy izgatottságot keltett már jó előre a magyar sajtóban. Ezért szükség van arra, hogy a rendkívüli nagy kiadásokra kellőképpen elő lehessen készíteni a kormányt.

A minisztertanács hosszas tárgyalás után este 7 órakor úgy határozott, hogy a hadügyminiszter követeléseit nem teljesíti s az 1913-iki költségvetés rendes keretében a rendes kiadások összege csupán 17 és fél millió koronával, a rendkívüli kiadások összege pedig 19 millió koronával fog emelkedni.

A fiumei kormányzó a miniszterelnöknél.

BUDAPEST, július 10. Lukács László miniszterelnök ma reggel Bécsből Budapestre érkezett. A miniszterelnök délelőtt fogadta gróf Wickenburg István v. b. t. t. kormányzó látogatását.

Lukács László utazása.

BUDAPEST, július 10. Lukács László miniszterelnök a felszaporodott sürgős ügyek elintézése végett előreláthatólag egy hétig Budapesten marad s aztán hosszabb időre a Tátrába utazik.

Auffenberg távozása.

BUDAPEST, jul. 10. Beavatott politikai körökben bizonyosra veszik, hogy Auffenberg hadügyminiszter pozíciója tegnapi sikertelen szereplése után alaposan megrendült. Hír szerint Auffenberg még részt vesz a második delegáció ülésén csak azután engedni át helyét egy más tábornoknak.

NYILT-TÉR.*

Hirdetmény.

Az „Unione Tipografica Fiumana” részvénytársaság csődtömegéhez tartozó ingóságok a csődtömeg gondnokához f. évi július hó 20-ig bezárólag zárt és lepecsételt borítékban intézendő ajánlatok alapján eladtnak.

Az ajánlatok vonatkozhatnak az egész leltári készletre egy egyetlen tömegben, vagy pedig külön-külön a könyvnyomdai tárgyakra, a könyvnyomdai tárgyakra és a papiroskészletre; azonban minden ajánlathoz 2000 korona bánatpénz mellékelendő. — Az odaitétel a csődválasztmány határozata alapján folyó év július hó 22-én történik és a megvett tárgyak a vételárnak előzetesen, készpénzben való lefizetése után f. hó 27-ig átveendő.

Az érdeklődők felhivatnak, hogy az eladás további feltételeit a csődbiztosnál, vagy pedig alulírt csődgondnoknál tekinthetik meg, mert az ajánlok a körülmények nem ismerésére később, mint mentésre nem hivatkozhatnak.

Fiume, 1912. jul. 8.

Dr. Lenac Richárd,
ügyvéd, csődtömeggondnok.

*E rovatban közlöttékért nem vállal felelőséget a szerk.

Raktárnoki, vagy hasonló állást kereső volt kereskedő, ki a magyar, német, horvát, szerb és román nyelveket bírja. Czim: Rakicsics Gyula, Piazza S. Barbara 4 III. em.

Háromágas bútorozott szobát keresek a város központja közelében. Czim: Rakicsics Gyula Piazza S. Barbara 4 III. em.

Cantridán

csinosan bútorozott szobák kaphatók. — Felvilágosítással szolgál Mittel-féle dohanytözsde Cantrida.

Continental-szálló -- Susak

Június 1-étől július végéig mindennap a hírneves „Zviezde” női tamburica-zenekar

hangversenyez.

Ez a kiváló zenekar már Europa összes nagyobb városaiban fellépett ::

SZABAD BELÉPÉS

Kezdeté este 7 órakor.

Fényes alkalmi vétel!

Kittinő forgalmu vendéglő téli és nyári tüzlet, fedett és árnyas kerttel, gondosan kezelt kuglizóval, vezetés hiánya miatt eladó. Átvételhez 1600 forint szükséges. — Ajánlatok „Fényes jövő” jelige alatt a kiadóba kéretnek.

Kirabolt rendőr.

BUDAPEST, jul. 10. Erzsébetfalva határában 7-8 csavargó megtámadta Heves Mihály rendőrt, akit saját kardjával véresre vertek és mikor eszméletlenül összeesett, elrabolták értéktárgyait. Mikor Hevest a járőrök megtalálták, azonnal értesítették a főkapitányságot, amely nagy kirendeltséggel razzát tartott, de nem birt a támadók nyomára akadni. A súlyosan megsérült rendőrt a mentők a rendőrkórházba vitték.

Tetten ért zsarolók.

SZABADKA, jul. 10. Singer bankigazgató néhány héttel ezelőtt öngyilkossági kísérletet követett el maga ellen. Akkor azt suttogták, hogy azért akart meghalni, mert Vig Ferenc és Vig Lipót szabadkai lakosok valamely ügyből kifolyólag megakarták zsarolni és ő nem tudta elhallgattatni. Hogy Singer felgyógyult, a testvérpár tovább üldözte a szerencsétlen embert, akitől 2000 korona hallgatási díjat követeltek. A bankigazgató színelment a dologba és tegnap este 10 órakor találkára hívta őket, hogy a pénz ellenében átvegye rehabilitáló nyilatkozatukat. Singer azonban csak 1000 koronát adott zsarolóinak, akiket az elrejtőzött detektívek nyomban lefogtak. Megtalálták náluk a megjelölt tíz darab száz koronást, továbbá az előre elkészített nyilatkozatot. Minthogy egyéb körülményekből is kétsédtelenül beigazolvák látták a zsarolást, letartóztatták őket.

Az olimpiád.

STOCKHOLM, jul. 10. A tegnapi olimpiadi mérkőzések eredménye a következő:

Az 1500 méteres uszás középmerkőzésében Las-Torres Gyula (magyar) kitűnő idő alatt győzött s így belekerült a döntőbe.

A 100 méteres hátuszás előmérkőzésében Baronyi András első lett.

A vízpoló mérkőzésben az osztrákok nagy küzdelem után 4:3 arányban győztek a magyarok ellen.

A birkozásban Vörös legyőzte a svéd Briosztront, Radvány József pedig a svéd Lippartot.

A 4x100 méteres stafétát az angolok nyerték meg a svédekkel szemben. A másodíknak beérkezett németeket diszkvalifikálták.

A gerelyvetés (két kézzel) világbajnokságát Harrison (Amerika) nyerte meg.

Öngyilkos földbirtokos.

PUTNOK, jul. 10. Walter Gyula szentkirályi dúsgazdag földbirtokos az éjjel hálószobájában föbe lőtte magát és meghalt. Walter szerelmi bánatában lett öngyilkos.

Az örkényi ágyukatasztrófa.

BUDAPEST, jul. 10. Az örkényi ágyurobbanás áldozatait ma délután temették nagy katonai pompával. A temetési szertartáson a hadsereg minden tüzérezrede képviseltette magát és megjelent a helyőrség egész tisztikara. Az éjjel Gruber Károly tüzér irányzó is behalt sérüléseibe.

BÉCS, jul. 10. A városi tanács elhatározta, hogy az örkényi ágyurobbanásnál életüket vesztett bécsi tüzérek hulláját a tanács költségén a császárvárosba szállíttatja.

Halálos hőség.

NEW-YORK, jul. 10. A nagy nyári hőség következtében itt hatan, Filadelfiában tizennégyen, Bostonban hárman és Pittsburgban öten haltak meg.

A török hadügyminiszter lemondott.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 10. Mahmud Sefket pasa hadügyminiszter lemondott állásáról, melyet a szultán ideiglenesen a tengerészeti miniszterrel töltött be.

„Margherita“ mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Csütörtök 11-én és péntek 12-én.
Igen előkelő műsor.

Egy hadihajó fedélzetén.
Remek felvétel a valóságból.

Mugik bosszuja

Remek és izgalmas 2 felvonásos dráma.
Záradékkul egy mulattató
vigjáték.

Hungaria Pensio
LUSSINGRANDE.

Elégáns, napos lakószobák; férfi- és hölgy-szalon kert. 2 terrassz. Villanyvilágítás.

Teljes penzió: lakás háromszori étkezéssel napi 7.— korona.

Ragályos és tuberkulotikusok nem fogadtatnak be.
Pichelmayer Lajos tulajdonos.

Tengeri fürdő Lusinpiccio Cigale
Strand-Hotel és penzió Bellevue
- Cigale -

Minden kényelmet biztosító elsőrangú családi otthon. Magyar ház. Prospectus.

Klemencsics Károly
Telefon 551. **FIUME Corso 12. sz.**
Vasutdijszabási és szállítási iroda
(Alapított 1892).

Elvállal mindennemű helyi és tengeri szállításokat előnyös feltételek mellett. Fuvarlevél felülvizsgálat és díjkülömbözetek visszkérésére.

Kovács József

női szabó

— **ABBAZIA** —

Postaépület.

Mérték után a legolcsóbb árak mellett készít angol és francia női ruhákat.

Hotel Slatina, Abbazia

A Slatina-fürdővel szemben a katonai gyógyház mellett. Előkelő családi ház. Szobák ellátással s anélkül, nagy étterem, kert, magyar és francia konyha. Villanyvilágítás. Mérsékelt árak.

Telefon 101. Tulajd. **Lackner Fanny.**

VEGLIA

Hotel „CENTRAL“

Teljesen új épület. - Caffè Restaurant. Egy ágyas szoba K. 2.— - Két ágyas szoba K. 3.— - Teljes penzió K. 5.—
Portás minden hajóérkezéskor.

Szekrények, ágyak, konyhakredencek, íróasztalok,

készen kaphatók esetleg részletfizetésre is kedvező feltételek mellett.

Minden e szakmába vágó munka
ugyszintén javítás elvállaltatik.

Asztalos Műhely.

Via Munkácsy 7. szám.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYOGYSZERTÁRA
a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépítőszerek stb. sfb.

Fodrászüzlet megnyitása.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a Via Galileo-Galilei (ex via Riva) 5. száma házában

új fodrászüzlet nyitottunk.

Kifogástalan, higiénikus, szakszerű kiszolgálás.

Szíves pártfogást kérnek

Toncinich és Cretich

a Corte féle fodrászüzlet volt segédei

Egy pálinkamérés

a kivándorlási palotával szemben a legolcsóbb áron azonnal eladó. Bövebbet a kiadóhivatalban.

TŐZSDE.

	Julius 9 zárlat	Mai ár. 1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	842.25	841.50
Osztrák hitelrészvény	648.—	648.—
4%-os horovajáradék	88.60	88.50
Osztr.-magy. államvasut	716.50	716.—
Jelzálogbank	460.50	461.—
Leszámitolóbank	541.50	540.—
Hazai Bank	301.50	301.—
Magyar Bank és Keresk. R-T.	653.50	653.—
Rimamurányi	764.50	764.—
Salgótarjáni	751.—	751.—
Közuti Vasut	763.—	762.—
Városi Villamos	410.25	410.—
Adria	516.—	—
Déli Vasut	97.—	—
Magyar Cukoripar	3065.—	—
Rizsgyár	3980.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza októberre	11.38	11.62
Rozs októberre	9.38	9.42
Tengeri júliusra	8.82	8.87
Tengeri augusztusra	8.87	8.87
Tengeri májusra	7.60	7.57
Zab októberre	9.33	9.31
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	648.50	647.—
Magyar hitelrészvény	841.50	841.50
Osztrák magyar államvasut	716.—	714.—
Alpesi	986.50	984.75
Déli Vasut	—	—
Skoda	758.—	746.—
Osztr. koronajár.	88.85	97.50

Fiumei és trieszti értékek:

Legutóbbi kötések átlagár.

Fiumei 4%-os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	640.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	305.—
Fiumei Népbank	110.—
Litorale Bank és Takarékpénztár	228.—
I. Horvát Takarékpénztár	5750.—
„Indeficienter“ tengerhajóz. társ.	90.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	7500.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1000.—
Orient tengerhajózási társ.	1160.—
Alt. Forgalmi r. t.	2300.—
Magyar Olajgyár	213.—
Austro-Americana	273.—
Navigazione Libera Triest	630.—
Osztrák Lloyd	552.—
Stabilimento Tecnico	1100.—
I. Trieszti Rizsgyár	935.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	385.—
Spalato Portland Cement	396.—
Assicurazioni Generali	948.—
Riunione Adriatica	4100.—

Fallières a népért.

PÁRIS, július 10. Fallières köztársasági elnök tegnap aláírta a Páris által felveendő 200 milliós kölcsönre vonatkozó tervezetet, melynek értelmében olcsó lakásokat fognak építeni a szegényebb néposztályok részére.

Megszünt kikötősztrájk.

LE HAVRE, jul. 10. A dokkmunkások ma munkába állottak.

Lezuhant aviatikus.

MOURMELON, jul. 10. Bedel aviatikus monoplánja nekiment egy táviróoszlopnak. A repülőgép lezuhant, az aviatikus szörnyet halt.

Katasztrófa egy kőszénbányában.

LONDON, jul. 10. A Denaby közelében levő szénbányában robbanás történt, melynek 22 munkás esett áldozatul.

HÁLÓSZOBA BERENDEZÉSEK

és egyes bútordarabok részletfizetésre is kaphatók *Herskovits S.* bútorkereskedőnél, Via Giuseppe Parini 6. szám.

Elegánsan butorozott szobák

villanyvilágítással, fürdőszoba használattal a kikötőhöz közel teljes ellátással együtt kaphatók disztिंगvált családnál. Cim: Via G. ella 1 hátsó lépcső III. em. ajtó 11-12.

Igyék naponta 1-2 palaczk

Dupla-malátasört

de Szent István védjegyűt, mert ez a legelső, a valódi.

A söriparban korszakot alkotó a „Kőbányai Polgári Sörfőzde” ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van idegesség-, étvágy hiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknél; igen ajánlandó lábbadozó betegeknek és szoptató nőknek is.

Ajánlja: *Noorden* tanár Bécsben; *Korányi* tanár Budapesten; *Glax* tanár Abbáziában és számos más szaktekintély.

Kapható:

Frisztöltésű palaczkokban minden fűszer és csemege kereskedésben. Frissen csaprol kimérve minden előkelő étteremben.

Imperial szálló

Viale Deák, a pályaudvartól egy percnnyire. **Fiume legjobb szállodája.** — 50 modernül berendezett szobával. — Szobák 240 K-tól feljebb Villany. — Lift. — Fürdők. A kávéház fényesen berendezve megnyílt.

Tulajdonos **LINENBERGER S.**

**Csak valódi
LINOLEUM**

(utánzat kizárva)

Futók 67 cm. magas méterje K. 1.80
" 90 " " " " 2.30

Valódi kész linoleum tapéták:

Nagyság 150/200 drbja K 12.-
" 200/250 " " 20.-
" 200/300 " " 24.-

Mosdó elévaló linoleum szőnyegek 4 fémsarokkal darabja K 3.50

Viaszkosvászon alul bolyhos:

78 cm. magas méterje K. 1.80
100 " " " " 2.25
115 " " " " 2.60

Tisztelettel

WEISS M.

FIUME Corso 11 -- TRIEST Corso 9.

Szabott árak!

Ilona gyógyfürdő

Telefon 213 - FIUME - Telefon 213

Egész esztendőn meleg tengeri fürdők, kitűnő gyógyhatású idegbaj rheuma és női bajok ellen. Gőzfürdő és kádfürdők. Nyitva reggel 6 este 6-ig.

CIRKVENICA

Szálloda **HORVÁTH** Étterem

Penzió

Magyar ház, magyar konyha, magyar borok. - Olcsó árak.

TOPICS MILAN

fogtechnikus

— Susákról Fiuméba költözött —
Via del Porto 8. szám II. emelet.

KOLB ISTVÁN (ezelőtt Ertl) **MAGYAR ÉTTERMEI**
ABBZIA

Magyar villásreggeli. Rendkívüli olcsó árak.
Állandóan frissen czapolt pilseni és kőbányai sör.
A szállodában olcsó szobák, penzióval vagy anélkül.

BUCCARI egyetlen modern szállója

„JADRAN” szálló

Kitűnő étterem s kávéházzal. — Magyar

konyha. Legjobb ajánlató.

Tulajd. Homolka Károly.

„Buffet Bellevue“

Viale Deák (a kapucinusok új házában)

Hideg és meleg ételek, bel- és külföldi, valamint saját termésű borok. Kőbányai polgári sör mindig frissen.

Szives pártfogást kér

SZIRMAI GYÖZÖNÉ.

Lincrusta és Linoleum Tápéták

Jerk és Schuschitz

Tapétaáruházában,

Wien VI. Gumpendorferstrasse 6. kaphatók.

Kérje mintakönyvünket minden kárpitosnál és díszítőnél.

ADELSBERG

a világhírű barlangváros legelőkelőbb szállója

Grand Hotel Adelsbergerhof

Penzió, étterem, kávéház, autogarage.
OLCSÓ ÁRAK.

A szálló hatalmas park közepén fekszik.
Üdülőknek igen alkalmas hely.

LEDERER PENZIO ABBAZIA

Habsburg villa és Park szálló.

120 szoba. Lift. Fürdők a házban.
Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Treppler Alajos, cserépfedő

Fiume, Via Aless. Manzoni 3. sz.

elvállal eternitpala-, pala-, cserép-, facement- és kátránylemezfedekeket, torony- és kupolafedést, azok befestését és mindenféle szakmába vágó munkát, bádigos munkát a legolcsóbb áron, Pontos kivitel.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Minkét szállóban kitűnő konyha és arnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ősforrás sör.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula.

Hotel „Vinodol”

CIRKVENICA

Étterem - Kávéház - Penzió

A magyar vendégek legkedveltebb helye.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséget arról értesíteni, hogy tavaszi és nyári ujdonságaim megérkeztek.

Mértékutáni megrendelések a legdivatosabb szabás szerint készülnek. Szövetmintákat kívánatra a megrendelő lakásán is bemutatok.

Szives pártfogást kér

Kalmár János férfiszabó

Fiume, Via Ciotta 2 szám.

Legfinomabb kivitelű függőkbe, mellükbe és karcsattokba foglalt elsőrendű **brilliansok, gyöngyök, smaragd, zafir és rubinok**, továbbá medaillonok és nyakláncok leggazdagabb választékban s olcsó szabott árak mellett kaphatók

Engelsrath I. ékszerésznél

Fiume, Dante-tér 5. Fiók Abbaziában.

VEGLIA

Hotel „QUARNERO”

Közvetlen a tengerparton, a kikötőnél. Tengerre nyíló szobák, teljesen újonnan berendezve. Caffè-Restaurant. Penzió. Nagyon olcsó árak.

Modern Női Fodrász Terem

CORTE ANGELO, FIUME

Corso 27 sz., I. emelet. Telef. 2-27.
COIFFEUR - POSTISEUR - PARFUMFUR.

Onduláció, jelmez-parókák kézátogatás (Manicure), arcmassage villamos árammal és gőzzel. - Hajfestés és fejmossa, a fejszárítása villamos készülék segítségével. Hajmunkák, párisi, londoni és bécsi modellek szerint.

Külön termek - Kivánságra házhoz küldök.

„Varázsfuvola”. Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsfuvola” rendkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős böngövel van ellátva. Diszes kivitelben, koitafüzettel, dalkkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona. Csakis Wagner „Hangszer-Király” országszerte elismert legolcsóbb hangszeráruházában kapható. Budapest, József-körút 15. - Gyorsjavító műhely. - Kérjen fenyekepes hangszerárjegyzéket.

KINCSETÉR

Tordy-féle Hollandi 3 király tea mivel nemcsak hashajtó, hanem egyúttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bélműködést szabályozó, nemkülönben a legmakacsabb gyomorbetegségek is segít. Csomagja (kb. 10-12-szeri használatra) gyógyszerárban 50 fill. Minden gyógyszerárban kapható.

ABBAZIA

CAFÉ WAGNER KÁVÉHÁZ

Fényűzően berendezett kávétermek. Külön játék és billiard szalonok. Tengerparti terrasz és kerthelyiség. Bel- és külföldi lapok nagy mennyiségben. Különlegességek és frissítők

Számos látogatást kér
WAGNER RICHARD, tulajdonos.

Kitüntetett angol női- és férfi szabó.

Legdivatosabb ruhákat gyorsan és kitűnően végzi. Javítás valamint ruhavasalás elfogadtatik.

Guczul András, Abbazia.

Ha egészségét félti

„ADRIA”

savanyu vizet igyék,

mely igen olcsó és kristálytisza. Baktériummentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénssavval telítve fertőző betegségeknek, étvágyzavaroknak és emésztési nehézségeknek igen hasznos ital. Borral keverve kellemes üdítő hatása.

Mindenhol kapható!

Töltőtelep ABBAZIA Friedrichshof.

TÓTH JÁNOS

Magyar vendéglője

a legolcsóbb Fiumében.

Via Alessandro Manzoni 10.

Kőbányai polgári sör.

Magyar és dalmát bor.

ARBE

Caffe Restaurant Bolkovic

Egyetlen kávéház, közvetlen a kikötőben.

kávéházi italok. Fagylat. Jegeskávé.

Fehérmű és

uri divatcikkek,

ecsemő fehérművek különlegesége

Vuja M.

Fiume, Via Adamich.

Telefon 74. szám.

Cantridai fürdő és vendéglő

Hideg tengeri és napfürdők, 250 kabinnal. Nagy arnyas kert terrasszal. Kitűnő konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiuméből a fürdőig. Vasár. és ünnepnapokon délután katonazene.

Fürdőjegyek fehérművel 40 fillér.

Olcsó fürdőbérletjegyek.

„ADRIA” szálló és étterem

Via Adamich 5. szám, Telefonszám 482.

Kitűnő konyha. - Kőbányai polgári sör. - Elegáns vendégszobák, tengeri kilátással. - Jól elkészített tengeri halak.

Tulajdonos

Tranquillo de Negri.

Uj bőrkereskedés

Vlašić Pavao

Fiume, Via Galileo Galilei 2. sz.

Bőrneműek és cipészkelekek raktára. Cipő felsőrész készítés.

Jutányos árak, Szolid kiszolgálás.

„HELIOS”

Magánnyomozó és Világtudakozó Vállalat.

Elvállal bizalmi, házassági, örökségi és kényes ügyekben teendő kutatásokat, megfigyel legdiszkrétebben személyeket, üzleteket, lakásokat. Megbízható értesítés bárkinnek viszonyairól, életmódjáról és előéletéről. Előkelő összeköttetések bel- és külföldön.

Fiume, Via del Municipio 7. sz.

LIDO-VENEZIA

MAISON VENIER

a „Hungária” szálló mögött.

Szép tiszta butorozott szobák jutányos árakon. I perényire a hajóállomástól és a nagy fürdőintézetétől.

Villanyos villágítás,

Restaurant Pilsen

VELENCE.

Elsőrangú étterem kerthelyiséggel a Szent Márk-tér közvetlen közelében. Német és francia konyha. Német étlapok. Valódi pilseni és müncheni sör.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart lapkiadó vállalat”

CRNKOVIC, CIRKVENICA

Strand, szálló, étterem, kávéház és villa.

Kitűnő híri polgári ház. - A magyarok találkozó helye. - Kitűnő konyha és borok.

Többszörösen kitüntetve. - Egész éven át nyitva.

Nyomatott a „Polinnia” nyomdában Fiume